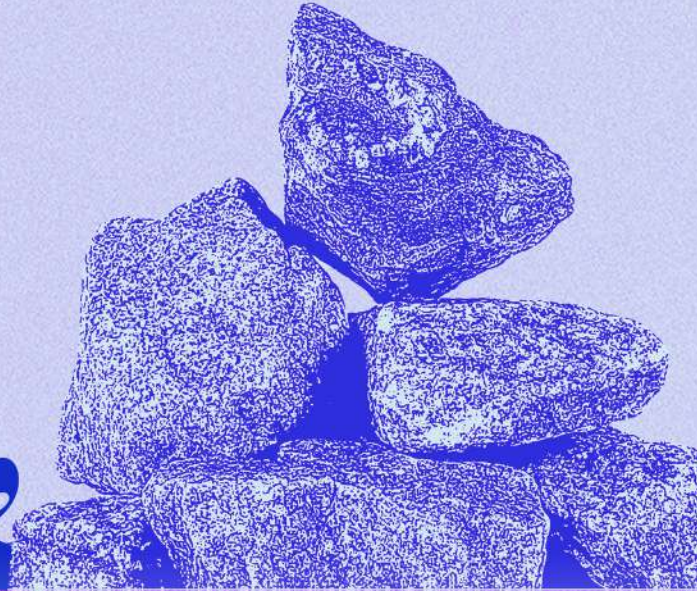

אחרי מות

Parashat Achrei Mot **Trying to Understand God's Ways** **Rabbi Shai Finkelstein**

ויקרא פרק טז פסוק א

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֱהֲרֹן בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי־יְהוָה וַיִּמָּתוּ.

קהלת פרק ט פסוק ב

הַכֹּל כַּאֲשֶׁר לְכָל מַקְרָה אֶחָד לְצַדִּיק וְלַרְשָׁע לְטוֹב וְלַטְהוֹר וְלַטְמֵא וְלַזָּבֵחַ וְלַאֲשֶׁר אֵינְנוּ זָבָח: כְּטוֹב כַּחֲטָא הַנְּשָׁבַע כַּאֲשֶׁר שְׁבוּעָה יֵרָא.

ויקרא רבה (וילנא) פרשת אחרי מות פרשה כ

אחרי מות שני בני אהרן, ר' שמעון פתח (קהלת ט) הכל כאשר לכל מקרה אחד לצדיק ולרשע, לצדיק זה נח שנאמר בו (בראשית ו) איש צדיק אמר ר' יוחנן בשם רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי נח כשיצא מן התיבה הכישו הארי ושברו ולא היה כשר להקריב והקריב שם בנו תחתיו, ולרשע זה פרעה נכה כיון שביקש לישב על הכסא של שלמה לא היה יודע מנהגיו הכישו ארי ושברו זה מת צולע וזה מת צולע היינו דכתי' מקרה אחד לצדיק ולרשע. לטוב ולטהור ולטמא לטוב זה משה שנא' (שמות ב) ותרא אותו כי טוב הוא ר' מאיר אומר שנולד מהול ולטהור זה אהרן שהיה עוסק בטהרתן של ישראל שנאמר (מלאכי ב) בשלום ובמישור הלך אתי ורבים השיב מעון ולטמא אלו מרגלים אלו אמרו שבחה של ארץ ישראל ואלו אמרו גנאי אלו לא נכנסו ואלו לא נכנסו היינו דכתי' לטוב ולטהור ולטמא לזבח זה יאשיה שנאמר (ד"ה

=דברי הימים= ב לה) וירם יאשיהו לבני העם צאן כבשים ובני עזים ולאשר איננו זובח זה אחאב שביטל קרבנות הה"ד (שם/דברי הימים ב' / יח) ויזבח לו אחאב צאן ובקר לרוב זבח לו זבח ולא קרבנות זה מת בחצים וזה מת בחצים היינו דכתי' לזובח ולאשר איננו זובח, כטוב כחוטא כטוב זה דוד שנאמר (שמואל א טז) וישלח ויביאהו והוא טוב רואי א"ר יצחק טוב ראי בהלכה כל הרואהו נזכר לתלמודו כחוטא זה נבוכדנצר שנאמר (דניאל ד) וחטאיך בצדקה פרוק זה בנה בה"מ ומלך ארבעים שנה וזה החריב בה"מ ומלך מ' שנה הוי מקרה אחד וגו' כנשבע זה צדקיה שנאמר (ד"ה =דברי הימים= ב לו) וגם במלך נבוכדנצר מרד, כאשר שבועה ירא זה שמשון שנא' (שופטים טו) ויאמר להם שמשון השבעו לי פן תפגעון בי זה מת בנקור עינים (מלכים ב כה) ואת עיני צדקיהו עור וזה מת בנקור עינים (שופטים טז) ויאחזו אותו פלשתים וינקרו את עיניו הה"ד מקרה אחד לנשבע וגו, ד"א מקרה אחד אלו בני אהרן דכתיב בהון (מלאכי ב) בשלום ובמישור, לרשע זה עדת קרח דכתיב בהון (במדבר טז) סורו נא וגו' אלו נכנסו להקריב במחלוקת ויצאו שרופין ואלו נכנסו להקריב שלא במחלוקת ויצאו שרופין.

דברי הימים ב פרק לה פסוק ז

וַיֵּרָם יֵאֲשִׁיֶהוּ לְבָנֵי הָעָם צֹאן כְּבָשִׁים וּבְנֵי-עֲזִים הַכֹּל לְפָסְחִים לְכָל-הַנִּמְצָא לְמִסְפָּר שְׁלֹשִׁים אֶלֶף וּבָקָר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים: אֵלֶּה מִרְכוּשׁ הַמֶּלֶךְ.

דברי הימים ב פרק יח פסוק ב

וַיֵּרֶד לְקֹץ שָׁנִים אֶל-אֲחֵאָב לְשֹׁמְרוֹן, וַיִּזְבַּח-לוֹ אֲחֵאָב צֹאן וּבָקָר לְרֹב וְלָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ; וַיִּסִּיתָהוּ לַעֲלוֹת אֶל-רֶמֶת גִּלְעָד.

דברי הימים ב פרק לו פסוק יג

וְגַם בְּמֶלֶךְ נְבוּכַדְנֶאֶצַּר מָרְד, אֲשֶׁר הִשְׁבִּיעוּ בְּאֱלֹהִים; וַיִּקַּשׂ אֶת-עֶרְפוֹ וַיֵּאמֶץ אֶת-לִבּוֹ, מִשׁוּב אֶל-יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.

שופטים פרק טו פסוק יב

וַיֹּאמְרוּ לוֹ לְאַסְרָה יִרְדְּנוּ לְתַתָּה בְּיַד-פְּלִשְׁתִּים; וַיֹּאמֶר לָהֶם שְׁמִשׁוֹן הִשְׁבַּעוּ לִי, פֶּן-תִּפְגְּעוּן בִּי אִתָּם.

מלכים ב פרק כה פסוק ז

וְאֶת-בְּנֵי צְדָקְיָהוּ שְׁחַטוּ לְעֵינָיו; וְאֶת-עֵינֵי צְדָקְיָהוּ עָנַר וַיֹּאסְרֵהוּ בְּנַחֲשֵׁתִים וַיִּבְאֵהוּ בְּבֵל.

מלאכי פרק ב פסוק ו

תּוֹרַת אֱמֶת הִיְתָה בְּפִיהוּ וְעוֹלָה לֹא נִמְצָא בְּשִׁפְתָיו בְּשָׁלוֹם וּבְמִישׁוֹר הָלַף אֶתִּי וְרַבִּים הִשִּׁיב מַעֲוֹן.

רש"י קהלת פרק ט פסוק ב

מקרה אחד - ויודעים שסוף הכל אשר צדיק ואשר רשע למות ומקרה אחד יש בעולם הזה לכולם כל זה הם יודעים ואף על פי כן בוחרים להם דרך הטוב לפי שידועים שיש הפרש ביניהם לעולם הבא.

תלמוד בבלי מסכת שבת דף נה עמוד א-ב

אמר רב אמי: אין מיתה בלא חטא ואין יסורין בלא עון. אין מיתה בלא חטא - דכתיב הנפש החטאת היא תמות בן לא ישא בעון האב ואב לא ישא בעון הבן, צדקת הצדיק עליו תהיה ורשעת הרשע עליו תהיה וגו'. אין יסורין בלא עון דכתיב ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם. מיתבי; אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, מפני מה קנסת מיתה על אדם הראשון? אמר להם: מצוה קלה צויתיו ועבר עליה. אמרו לו: והלא משה ואהרן שקיימו כל התורה כולה ומתו! אמר להם: מקרה אחד לצדיק ולרשע לטוב וגו'! - הוא דאמר - כי האי תנא, דתניא, רבי שמעון בן אלעזר אומר: אף משה ואהרן בחטאם מתו, שנאמר יען לא האמנתם בי הא האמנתם בי - עדיין לא הגיע זמנכם ליפטר מן העולם. מיתבי: ארבעה מתו בעטיו של נחש, ואלו הן: בנימין בן יעקב, ועמרם אבי משה, וישי אבי דוד, וכלאב בן דוד. וכולהו גמרא, לבר מישי אבי דוד דמפרש ביה קרא, דכתיב ואת עמשא שם אבשלום תחת יואב [על] + הצבא ועמשא בן איש ושמו יתרא הישראלי אשר בא אל אביגיל בת נחש אחות צרויה אם יואב וכי בת נחש הוא? והלא בת ישי הוא! דכתיב ואחיותיהן צרויה ואביגיל! אלא: בת מי שמת בעטיו של נחש. מני? אילימא תנא דמלאכי השרת - והא איכא משה ואהרן, אלא לאו: רבי שמעון בן אלעזר היא, ושמע מינה: יש מיתה בלא חטא, ויש יסורין בלא עון, ותיובתא דרב אמי - תיובתא.

בית הבחירה (מאירי) מסכת שבת דף נה עמוד א

מעיקרי הדת להאמין שכל מה שיקרה לאדם מטוב ועד רע הכל מושגח מאתו ית' השגחה פרטית מצד פעולות האדם ולא יבלבל זה מה שנראה מהעדר הסדור למראית עינינו בענין צדיק ורע לו רשע וטוב לו וכן מאמר מקרה אחד לצדיק ולרשע הנאמר גם כן למראה עינינו שאופני המשפט נעלמים ממנו ולא נדע במה יענש זה ובמה יגמל זה שאין הקדוש ברוך הוא מקפח שכר כל בריה אם לגמול אם לעונש והוא שאמרו אין מיתה בלא חטא ואין יסורין בלא עון ואל יבהילך מאמר ד' מתו בעטיו של נחש ר"ל מה שנקנסה מיתה בסיבת הנחש והונחה בטבע שלא נאמר בטבע אלא דרך הפלגה למיעוט עונותיהם עד שלא היו ראויים לעלות במאזנים ואף זו לא נאמרה אלא למראה עיני בשר ודם ומי יודע לבות בני האדם עד שיחלצוהו דברי פינו וישללוהו מכל חטא ונמצאת מכחיש מאמר אין אדם שלא יחטא וכן אין אדם צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא ואף על פי שנשאר דעת האומר כן בתיובתא אין עיקרי האמונות תלויות בראיות של פשוטי מקראות ואגדות וכבר ידעת שאין משיבין באגדה ומה נכבד מאמר אף משה ואהרן בחטא מתו מכאן ואילך ימחלו האחרים על כבודם: